DATA BASE

CAZUL “ION MIHAI PACEPA”

Iunie 1999

CAZUL "ION MIHAI PACEPA"

1. **Fuga lui Pacepa**
2. **Procesul Pacepa – 1978**
3. **Recursul în anulare**
4. **Reacţii după declararea recursului în anulare**
5. **"Presiunile" referitoare la cazul "Pacepa"**
6. **Afacerile "Carlos Şacalul" şi "Hernu"**

Fuga lui Pacepa

Ion Mihai Pacepa s-a născut la 28 octombrie 1928 în Bucureşti, fiul lui Mihai şi Sanda, de cetățenie şi naționalitate română. Pacepa este de profesie inginer chimist, căsătorit cu Ileana Pacepa cu care are o fiică - Dana Pacepa. Ultimul domiciliu în Bucureşti a lui Ion Mihai Pacepa a fost pe Aleea Alexandru, nr. 28, sector 1. După fuga sa, soția şi fiica s-au mutat pe Strada Bîrsăneşti, nr. 1, etaj 3, apartament 20.

În anul 1978, Ion Mihai Pacepa era general-locotenent activ în cadrul U.M. 0920 Bucureşti (Departamentul Securității de Stat din Ministerul de Interne). În

această calitate el a plecat într-o misiune în Republica Federală Germană, pentru perioada 23-29 iulie 1978. Aflat în Germania, Pacepa a cerut azil politic autorităților Statelor Unite ale Americii. La 5 august 1978, colonelul Ilie Avădani, organ de cercetare penală din Direcția Cercetări Penale a Departamentului Securității de Stat din Ministerul de Interne, a întocmit un proces verbal prin care s-a dispus începerea urmăririi penale împotriva lui Ion Mihai Pacepa. Simultan, comandantul U.M. 0920 a formulat o notă către U.M. 0676 Bucureşti în care se informa că "Pacepa Ion-Mihai a divulgat unele secrete de stat de importanță deosebită, pe care le cunoştea în virtutea funcției de mare răspundere pe care a avut-o în Departamentul Securității de Stat din Ministerul de Interne". În finalul respectivei note, se preciza faptul că "Pacepa Ion-Mihai, care se află în prezent în Statele Unite ale Americii, unde a cerut azil politic, a fost trecut în poziția de dezertare pe data de 3 august 1978, iar, pe data de 5 august 1978 (ziua datării notei - n. red.) a fost trecut în rezervă cu gradul de soldat". În 7 august 1978, Ministerul de Interne, Departamentul Securității de Stat - Direcția Cercetări Penale, a adresat (nota 00035641/1978) Procuraturii Generale-Direcției Procuraturilor Militare "propunerea pentru punerea în mişcare a acțiunii penale". Astfel, în referatul anexat notei emise de Ministerul de Interne se menționa că "în conformitate cu prevederile articolului 266, alineat 3 din Codul de procedură penală, pentru săvîrşirea infracțiunilor de trădare, trădare prin transmitere de secrete, dezertare şi refuzul înapoierii în țară, conducerea MI a avizat punerea în mişcare a acțiunii penale şi trimiterea în judecată a inculpatului Pacepa Ion-Mihai". S-a solicitat totodată şi “autorizarea pentru efectuarea de percheziție".

Şeful Serviciului Contraspionaj al lui Ceauşescu, colonelul (r) Paulian Păsărin, a fost desemnat să întreprindă o anchetă în legătură cu cauzele, efectele şi măsurile care trebuiau luate în urma fugii în străinătate a lui Ioan Mihai Pacepa. Păsărin declara, într-un interviu acordat, la 21 mai 1999, ziarului “Jurnalul Național”, că verificările în legătură cu Pacepa au durat câteva luni şi s-au extins asupra unor relații de ale sale. Conform lui Păsărin, în mai 1978 Nicolae Ceauşescu a efectuat nişte vizite în Coreea de Nord, Vietnam, Laos şi Cambodgia, dar Pacepa n-a mai fost organizator, deoarece “îl supărase pe Ceauşescu pentru slugărniciile şi servilismul ieftin”. În iulie 1978 Pacepa părăseşte țara, după ce Direcția de Contrainformații Militare intrase în posesia unei informații potrivit căreia Pacepa urma să aducă „de afară“ un TIR încărcat cu obiecte deosebite de uz casnic. “Aflînd că Direcția este pe urmele lui, văzînd şi atitudinea lui Ceauşescu contrară intereselor lui, a hotărît să plece. El şi-a aranjat tot. Plecarea lui a fost cu consimțământul lui Postelnicu şi motivată de probleme operative pe care Postelnicu nu le-a putut înțelege atunci. Plecarea a fost, din punctul de vedere al institutiei pe care o reprezenta, oficială. N-ar fi putut să plece fără aprobare” declară Păsărin referindu-se la modul în care a fugit

Pacepa. “De la Soviete, a venit la Ceauşescu, prin intermediul ministerului lor, informaţia cã în Securitatea românã este unul care trãdeazã. Ca sã se convingã de treaba asta, sovieticii au fãcut o combinaţie care a constat în aceeaşi informaţie livratã tuturor statelor socialiste cu un cod de identificare. Au bruiat o sursã de primire CIA şi au primit informaţia cu codul din România. Despre aceastã treabã Pacepa nu a ştiut decît atunci cînd a ajuns la München şi i s-a comunicat de cãtre cei doi agenţi CIA care l-au şi luat în primire. „Pleci, cã altfel eşti prins“, spunea Păsărin în interviul acordat “Jurnalului Naţional”.

Fuga lui Pacepa a fost, potrivit lui Păsărin “o explozie în deşert”. “El a putut sã dea una dintre cele mai puternice lovituri aparatului de informatii, toatã reteaua devenind cunoscutã” spune fostul şef al contraspionajului.Ceauşescu se afla pe un vas care venea de la Tulcea cînd a aflat, la 14 iulie 1978. Postelnicu l-a informat cã „a dispãrut Panduru“ (numele de cod al lui Pacepa). Ceauşescu a rãmas mut. În dupã-amiaza acelei zile, însã, au fost câteva discutii la Neptun, la vilã. Pe 15 iulie 1978 dimineaţã Ceauşescu i-a convocat pe ministrul de externe, primul ministru, tudor Postelnicu şi colonelul Păsărin. “Postelnicu, discutînd cu Ceauşescu, mi-a dat ordin direct sã încep verificãrile şi sã vedem ce s-a întâmplat de fapt. Şi am început cu sfîrşitul. Am început cu un control la biroul lui Pacepa, s-a deschis seiful pe care l-am gãsit gol. De fapt, ne-am dat seama cã el transmisese pe parcurs toate documentele secrete pe care le deţinea. Acasã la Pacepa au fost gãsite “mãrunţişuri, iar cel mai mult obiecte de uz casnic şi electrotehnice: 6 frigidere, 3-4 lãzi frigorifice, 8 televizoare alb-negru şi color, aparate de ventilaţie. În schimb, foarte multe tablouri. Toate acestea au fost inventariate şi duse în baza unui proces-verbal în casa soacrei lui, iar soţia şi fata lui, Dana, au fost mutate într-un apartament din Militari” ”, afirma Paulian Păsărin.

Procesul Pacepa - 1978

Dosarul “Ion Mihai Pacepa”, nr. 60/1978, cuprinde 455 de pagini (volumul I - 180 de file, volumul II - 27 de file, iar volumul III - 248 de file) şi conţine o inventariere a averii lui Ion Mihai Pacepa.

Principalul act de acuzare a fost Rechizitoriul întocmit de colonelul de justiţie Mihai Ştefănescu, procuror militar din cadrul Direcţiei Procuraturii Militare. Rechizitoriul a fost redactat, în 11 august 1978, în forma finală, cu menţiunea "strict secret de importanţă deosebită". Rechizitoriul intocmit de colonelul Ştefanescu a fost anexat la volumul I al dosarului de urmarire penala la filele 107 si 108.

Iată conţinutul Rechizitoriului:

"Examinînd actele dosarului privitor pe fostul general-locotenent Pacepa Ion-Mihai, învinuit de săvîrşirea infracţiunilor de: trădare, prevăzută de articolul 155, alineat 1 Cod penal; trădare prin transmitere de secrete, prevăzută de articolul 157, alineat 1 Cod penal; dezertare, prevăzută de articolul 332, alineat 1 Cod penal; refuzul înapoierii în ţară, prevăzută de articolul 253, alineat 1 Cod penal, *Constat urmatoarele:*

În fapt: Apărarea secretelor de stat este o îndatorire patriotică, o obligaţie de onoare a tuturor cetăţenilor Republicii Socialiste România, prin care aceştia îşi aduc contribuţia la apărarea cuceririlor revoluţionare ale poporului român, a independenţei, suveranităţii şi integrităţii teritoriale a statului nostru. Încălcarea acestor îndatoriri, prevăzute în articolul 1 din Legea nr. 23/1971 referitoare la apărarea secretelor de stat, înseamnă a trăda, a lovi în interesele întregii naţiuni, motiv pentru care cei care se fac vinovaţi de asemenea acte, trebuie traşi la răspundere cu toată fermitatea. Asemenea fapte de o excepţională gravitate săvîrşite de fostul general-locotenent Pacepa Ion-Mihai, care datorită funcţiei de mare răspundere ce a îndeplinit-o în cadrul Departamentului Securităţii de Stat din Ministerul de Interne, cunoscînd secrete de stat de o importanţă deosebită, le-a transmis unor agenţi ai unor ţări capitaliste, punîndu-se, totodată, în slujba acestora pentru a desfăşura activităţi duşmănoase împotriva securităţii statului nostru socialist. Încălcîndu-şi jurămîntul de credinţă depus faţă de patrie şi popor, fostul general-locotenent Pacepa Ion-Mihai, primind însărcinarea de serviciu de a se deplasa în Republica Federală Germană, în perioada 23-29 iulie 1978, a părăsit misiunea încredinţată şi a cerut azil politic autorităţilor Statelor Unite ale Americii, punîndu-se, în acelaşi timp, la dispoziţia agenţilor unor puteri străine în slujba cărora a intrat şi le-a transmis şi secretele de stat de o importanţă deosebită. Pe data de 3 august 1978, fostul general-locotenent Pacepa Ion-Mihai a fost trecut în poziţia de dezertare, iar pe 5 august 1978 a fost îndepărtat din cadrele active ale Ministerului de Interne. Faptele inculpatului Pacepa Ion-Mihai se dovedesc cu actele de urmărire penală administrate în cauză, care sunt ataşate la dosar.

În drept:

a. Fapta inculpatului Pacepa Ion-Mihai, de cetăţenie română, de a fi intrat în legătura cu agenţi ai unor puteri străine pentru desfăşurarea de activităţi duşmănoase îndreptate împotriva securităţii statului, întruneşte trăsăturile infracţiunii de trădare, prevăzută de articolul 155, alineat 1 Cod penal;

b. Fapta aceluiaşi inculpat, de a fi transmis agenţilor unor puteri străine secrete de stat de importanţă deosebită, pe care le cunoştea în virtutea funcţiei de mare răspundere ce a îndeplinit-o în cadrul Ministerului de Interne se califică infracţiunea de trădare prin transmitere de secrete, prevăzută de articolul 157, alineat 1 Cod penal;

c. Fapta inculpatului Pacepa Ion-Mihai, care avînd calitatea de general-locotenent activ în cadrul U.M. 0920 Bucureşti, fiind trimis în interes de serviciu în Republica Federală Germană, în perioada 23-29 iulie 1978, nu a mai revenit la unitate în mod nejustificat mai mult de 3 zile, trecînd în poziția de dezertor pe 3 august 1978 situație în care s-a aflat pînă la 5 august 1978, cînd a fost trecut în rezervă, se califică infracțiunea de dezertare, prevăzută de articolul 332, alineat 1 Cod penal;

d. Fapta aceluiaşi inculpat, care aflîndu-se în misiune pe linie de stat în Republica Federală Germană, în perioada 23-29 iulie 1978, după expirarea însărcinării avute în străinătate refuză să se înapoieze în țară, întruneşte trăsăturile infracțiunii de refuzul înapoierii în țară, prevăzută de articolul 253, alineat 1 Cod penal.

Se vor avea în vedere şi prevederile articolului 33 litera a din Codul penal. În baza articolelor 29 punctul 1 litera a, 40 alineat 1 litera a, 262 punctul 1 litera b şi 264 din Codul de procedură penală,

Dispun:

Trimiterea în judecata Tribunalului Suprem - Secția Militară, în lipsă, a inculpatului Pacepa Ion-Mihai, fost general-locotenent activ la U.M. 0920 Bucureşti, în prezent trecut în rezervă, cu gradul de soldat, născut la 28 octombrie 1928 în Bucureşti, fiul lui Mihai şi Sanda, de cetățenie şi naționalitate română, inginer chimist, căsătorit, are un copil major, fără antecedente penale, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, Aleea Alexandru, nr. 28, sector 1, pentru infracțiunile de trădare, prevăzută de articolul 155, alineat 1 Cod penal; trădare prin trasmitere de secrete, prevăzută de articolul 157, alineat 1 Cod penal; dezertare, prevăzută de articolul 332, alineat 1 Cod penal; refuzul înapoierii în țară, prevăzută de articolul 253, alineat 1 Cod penal.

Se vor avea în vedere şi prevederile articolului 33 litera a din Cod penal.

Se menține sechestrul asigurator aplicat pe averea personală a inculpatului.

Dosarul va fi trimis la Tribunalul Suprem - Secția Militară, spre a cita la termen pe inculpatul Pacepa Ion-Mihai din Bucureşti, Aleea Alexandru, nr.28, sector 1.

Se fixează suma de 2.500 de lei cheltuieli de urmărire penală.

Procuror militar, colonel de justiție Mihai Ştefănescu."

Dosarul 60/1978 - al cărui unic subiect era Ion Mihai Pacepa, dosar instrumentat de procurorul militar Mihai Stefanescu, a fost înaintat, în 11 august 1978, la Tribunalul Suprem - Secția Militară prin nota nr. Z.P. 000101/1978 emisă de reprezentanții Procuraturii Generale - Secția Procuraturilor Militare.

Înregistrat în 12 august 1978 la Tribunalul Suprem - Secția Militară, dosarului i s-a fixat termen de judecată: 17 AUGUST 1978.

În vederea îndeplinirii procedurii de citare, agentul procedural Ioan Răileanu l-a citat, în 12 august 1978, pe "inculpatul Pacepa Ion-Mihai" la ultimul lui domiciliu: Aleea Alexandru, nr. 28, sector 1, Bucureşti. "Negăsind nici o persoană, am afişat actul pe uşa principală a locuinței destinatarului", a raportat agentul procedural Răileanu. Ulterior, în 15 august 1978, colonelul Ştefan Nedelcu, locotenent-colonelul Ion Hristenco, locotenent-colonelul Ioan Hurgoiu, locotenent-colonelul Pavel Mateiuc, toți cadre ale Direcției Cercetări Penale a Ministerului de Interne, sub coordonarea directă a generalului-maior Nicolae Iscrulescu, adjunct al Procurorului General, au inventariat "preventiv" bunurile aparținînd familiei Pacepa. În procesul verbal de inventariere s-a consemnat că "cele 429 de bunuri au fost inventariate în prezența soției inculpatului Ileana Pacepa şi a fiicei inculpatului Dana Pacepa, care s-au mutat la noua lor locuință din Bucureşti, strada Bîrsăneşti, nr. 1, etaj 3, apartament 20".

Completul format din judecătorii Tribunalului Suprem - Secția Militară, întrunit în 17 august 1978, a hotărît, în debutul şedinței de judecată, la propunerea procurorului militar Nicolae Iscrulescu, ca şedința să se desfăşoare cu uşile închise, în regim de secret. "În baza articolului 290, alineat 2 Cod penal, s-a declarat şedința secretă. Deoarece nu s-au formulat cereri preliminare, s-a citit actul de sesizare a instanței. Ulterior, s-a trecut la dezbateri, fiindcă părțile în cauză nu au depus probe", se menționa în sentința 52 adoptată la 17 august 1978 în dosarul 60/1978.

În apararea lui Ion Mihai Pacepa a fost delegat din oficiu Flavius Teodosiu, vicepreşedintele Colegiului de Avocați ai Municipiului Bucureşti şi Județului Ilfov. Acesta afirma în fața judecătorilor: "Pentru orice om cinstit cetățean al Republicii Socialiste România, fapta comisă de inculpat nu poate fi calificată decît mîrşavă şi odioasă sub toate aspectele. Profundul caracter umanist al legislației socialiste apreciez că poate da posibilitatea onoratei instanțe să nu aplice o pedeapsă maximă şi ireversibilă, deoarece dacă inculpatul într-un viitor, dîndu-şi seama de gravitatea faptei sale cît şi de condițiile oferite de Occident de exponenții duşmanilor Republicii Socialiste România să-şi poată executa pedeapsa şi prin această măsură să poată aprecia şi gîndi asupra faptei reprobabile, cît şi asupra noțiunii de omenie instituită de eminentul nostru conducător de partid şi de stat".

Procurorul de şedință a fost magistratul militar Nicolae Iscrulescu, care declara în fața completului de judecată: "În scopul satisfacerii unor interese materiale meschine, a intrat în legătură cu agenți ai unor state străine, cărora le-a divulgat secrete de stat. S-a pus în slujba cercurilor reacționare de peste hotare, a întreprins şi alte acțiuni de natură a submina securitatea statului şi

munca paşnică desfăşurata de poporul român pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare spre comunism. Cer condamnarea la moarte şi confiscarea totală a averii personale, interzicerea drepturilor prevăzute în articolul 64 litera a, b şi c din Codul penal, degradarea militară şi cheltuieli de judecată".

General-maiorul de justiție Ştefan Costăchescu a prezidat completul de judecată, în componența căruia au figurat şi colonelul de justiție Alexandru Catană şi colonelul de justiție Nicolae Cruceru. Colonelul de justiție Ion Răileanu a fost consultant juridic şef.

Sentinţa 52/17 august 1978 a Tribunalului Suprem – Secția Militară prevedea: "inculpatul Pacepa Ion-Mihai, fost general-locotenent în U.M. 0929 Bucuresti, trecut în rezervă cu gradul de soldat, este condamnat în lipsă la:

- moarte şi confiscarea totală a averii pentru infracțiunea de trădare prin ajutarea unor puteri străine pentru desfăşurarea unei activități duşmănoase împotriva securității statului, prevăzută de articolul 155, alineat 1 Cod penal;

- moarte şi confiscarea totală a averii pentru infracțiunea de trădare prin transmiterea secretelor de stat agenților unor puteri străine, prevăzută de articolul 157, alineat 1 Cod penal;

- 7 ani închisoare şi interzicerea pe timp de 4 ani a drepturilor prevăzute în articolele 64 literele a, b şi c Cod penal pentru refuzul înapoierii în țară, infracțiune prevăzută de articolul 253, alineat 1 Cod penal;

- 7 ani de închisoare pentru infracțiunea de dezertare, prevăzută de articolul 253, alineat 1 Cod penal.

În baza articolului 67, alineatele 1 şi 2 Cod penal dispune degradarea militară a inculpatului. În baza articolelor 33 şi 34 din Codul penal, inculpatul va executa pedeapsa cea mai grea şi anume pedeapsa cu moartea, confiscarea totală a averii şi degradarea militară. Obligă pe inculpat să plătească statului suma de 3.000 de lei cheltuieli judiciare. Cu drept de recurs, în termen de 10 zile de la comunicare. Pronunțată astăzi 17 august 1978".

Recursul în anulare

În 10 noiembrie 1999, la 21 de ani de la adoptarea sentinței 52/17 august 1978, avocatul Ion Lupan din Alba Iulia a formulat un memoriu către procurorul general al Parchetului de pa lîngă Curtea Supremă de Justiție, Mircea Criste. În memoriu se preciza: "În calitatea mea de unchi de frate prin alianță cu generalul Ion Mihai Pacepa solicit promovarea unui recurs în anulare în cazul Pacepa".

La 7 mai 1999 procurorul general Mircea Criste a declarat recurs în anulare în dosarul "Pacepa", iar volumele ce au constituit fundamentul procesului din august 1978 au fost expediate - prin intermediul poştei militare -

la Curtea Supremă de Justiție. A doua zi, pe 8 mai 1999, procurorul general al României şi-a motivat recursul în anulare astfel: "Condamnarea lui Ion Mihai Pacepa a fost consecința unei grave erori de fapt". Preşedintele Curții Supreme de Justiție Sorin Moisescu l-a convocat pe vicepreşedintele Paul Florea şi au fixat termenul şedinței de judecată a dosarului 23/1999: 7 iunie 1999. Dosarul va fi judecat de un complet special format din 9 magistrați, complet ce va fi prezidat, în conformitate cu dispozițiile Legii Curții Supreme de Justiție, de vicepreşedintele Paul Florea.

Procedural, Ion Mihai Pacepa a fost citat prin afişare la Consiliul Local al sectorului 5 Bucureşti, "locul săvîrşirii faptei", precum şi, în 13 mai 1999, la ultimul domiciliu din România, Aleea Alexandru, nr. 28, sector 1 Bucureşti. "Nici o persoană abilitată nu a fost gasită la domiciliul din Aleea Alexandru. Am afişat actul pe uşa principală a locuinşei destinatarului", a precizat agentul procedural în procesul verbal de citare. Pacepa va fi citat în Statele Unite ale Americii. Surse din cadrul Curții Supreme de Justiție au precizat că Ion Mihai Pacepa va fi citat legal prin intermediul Consulatelor României în SUA, precum şi prin intermediul unor anunțuri de mica publicitate în presa americană centrală.

În dosarul 23/1999 există o adresă (nr. 84/C.2/2293/P/1999) semnată de procurorul Silvia Oancea ce stipulează faptul că "s-a suspendat executarea hotărîrii judecătoreşti pînă la judecarea recursului în anulare promovat în favoarea lui Ion Mihai Pacepa". În vederea asigurării dreptului la apărare din oficiu a lui Ion Mihai Pacepa, în conformitate cu prevederile articolului 171 Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție a formulat o adresă către Colegiul Avocaților al Municipiului Bucureşti. Avocatul Lucian Belcea a şi depus la dosarul 23/1999 o împuternicire avocațială, fiind, astfel, cel desemnat să pună concluzii ca apărător din oficiu în dosarul "Pacepa", în cazul în care Ion Mihai Pacepa nu îşi angaja personal un apărător.

Ion Mihai Pacepa l-a desemnat ca apărător pentru recursul în anulare de la CSJ pe avocatul Cătălin Dancu, membru al Baroului Bucureşti, şef al Biroului de avocatură “Dancu Co & Nițu”. După desemnarea sa ca apărător, avocatul Dancu declara, la 21 mai 1999: "Problema în cazul generalului Mihai Pacepa este deosebit de simplă. Dacă privim gestul său din punctul de vedere al exponenților odiosului regim comunist, acesta ar fi un trădător, cu toate că faptele de care a fost acuzat nu au fost în nici un fel dovedite de justiția comunistă. Dacă privim însă lucrurile din punctul de vedere al unei orînduiri democrate, pe cine putea trăda Pacepa? Pe un dictator, un regim, o Securitate care nu respecta în nici un fel Drepturile Omului şi ținea poporul român sub teroare? Unde există aici infracțiunea? Acestea sunt coordonatele procesului Pacepa, o mascaradă judiciară pe care înalții magistrați ai Curții Supreme de Justiție o vor desființa fără drept de apel!"

Iată recursul în anulare declarat de procurorul ganeral Mircea Criste:

"***Nr.84/C.2/2293/P/199***

Către PREŞEDINTELE CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE

În baza art. 409 şi art. 410 alin. 1 partea I pct.8 din Codul de procedură penală şi art. 24 din Legea nr. 56/1993, declar ***RECURS ÎN ANULARE*** *împotriva sentinței penale nr. 52 din 17 august 1978 a Tribunalului Suprem-Secția penală, definitivă prin nerecurare, pentru motivul ce se va arăta în continuare:*

Tribunalul Suprem - Secția militară, prin sentința penală menționată, a condamnat, în contumacie, pe inculpatul

- PACEPA ION-MIHAI (fiul lui Mihai şi al Sandei, născut la 28 octombrie 1928 în municipiul Bucureşti, cu acelaşi domiciliu, Aleea Alexandru nr. 28, Sector 1, inginer chimist, fost general-locotenent în Ministerul de Interne-Departamentul Securității Statului, trecut în rezervă cu gradul de soldat, căsătorit, fără antecedente penale) la două pedepse cu moartea şi confiscarea totală a averii pentru infracțiunile de trădare şi trădare prin transmiterea secretelor de stat, prevăzute de art. 155 şi art. 157 alin. 1, din Codul penal, la 7 ani închisoare şi interzicerea pe timp de 4 ani a drepturilor prevăzute de art.64 lit. a, b şi c din acelaşi cod pentru infracțiunea de refuz de înapoiere în țară, prevăzută de art. 253 alin. 1 şi 2 din acelaşi cod şi 7 ani închisoare pentru infracțiunea de dezertare, prevăzută de art. 332 alin. 1 din Codul penal.

În baza art. 67 alin. 1 şi 2 din acelaşi cod, s-a dispus degradarea militară a inculpatului.

În baza art. 33 şi art. 34 din Codul penal, s-a dispus executarea pedepsei celei mai grele, respectiv pedeapsa cu moartea, confiscarea totală a averii şi degradarea militară.

Consider că hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea legii.

Potrivit art. 345 alin. 2 din Codul de procedură penală, condamnarea se pronunță dacă instanța constată că fapta există, constituie infracțiune şi a fost săvîrşită de inculpat. Conform art. 62 şi art. 65 alin.1 din acelaşi cod, organul de urmărire penală şi instanța de judecată sunt obligate să lămurească sub toate aspectele cauza, pe bază de probe, revenindu-le totodată şi sarcina administrării acestora. Potrivit art. 66 alin. 1, învinuitul sau inculpatul nu este obligat să probeze nevinovăția sa. În sfîrşit, conform art.63 alin. final, aprecierea fiecarei probe se face de către organul de urmărire penală şi instanța de judecată potrivit convingerii lor, formată în urma examinării tuturor probelor administrate şi conducîndu-se după conştiința lor juridică. Din analiza acestor texte de lege rezultă că, în cazul condamnării, trebuie să se dovedească fără echivoc, pe bază de probe, vinovăția inculpatului, dubiile existente interpretîndu-se, totdeauna, în favoarea acestuia, care, pînă la proba contrară, este prezumat inocent. Or, în cauză, instanța de judecată, lipsită de rolul activ impus de art.3 şi art.4 din

Codul de procedură penală, a reținut vinovăția inculpatului deşi din probele administrate nu rezulta cu certitudine că faptele pentru care a fost trimis în judecată există, au fost săvîrşite şi constituie infracțiuni.

Referitor la infracțiunile de trădare şi trădare prin transmitere de secrete.

Conform art.155 din Codul penal, infracțiunea de trădare constă în fapta cetățeanului român sau a persoanei fără cetățenie domiciliată pe teritoriul statului român, de a intra în legătură cu o putere sau cu o organizație străină ori cu agenți ai acestora, în scopul de a suprima sau ştirbi unitatea, suveranitatea sau independența statului, prin acțiuni de provocare de război contra țării sau de înlesnire a ocupației militare străine, ori de subminare economică sau politică a statului, ori de aservire față de o putere străină, sau de ajutare a unei puteri străine pentru desfăşurarea unei activități duşmănoase împotriva securității statului. Pentru existența acestei infracțiuni este necesar, sub aspectul laturii obiective, ca făptuitorul să întreprindă acțiuni de a intra în legătură cu o putere sau o organizație străină ori ca agenți ai acesteia. Sub aspectul laturii subiective, infracțiunea de trădare se comite numai cu intenție directă. Latura subiectivă a infracțiunii include şi scopul suprimării sau ştirbirii unității, suveranității sau independenței statului. Acest scop trebuie să existe din momentul comiterii faptei, iar legea mai cere ca făptuitorul să aibă reprezentarea realizării finalității urmărite prin săvîrşirea uneia dintre acțiunile prevăzute: provocarea de război contra țării, înlesnirea ocupației militare străine etc. Pe de altă parte, potrivit art. 157 alin. 1 din Codul penal, infracțiunea de trădare prin transmitere de secrete constă în transmiterea secretelor de stat unei puteri sau organizații străine ori agenților acestora, precum şi procurarea de documente sau date ce constituie secrete de stat, ori deținerea de asemenea documente de către acei care nu au calitatea de a le cunoaşte, în scopul transmiterii lor unei puteri sau organizații străine ori agenților acestora, săvîrşite de un cetățean român sau de o persoană fără cetățenie domiciliată pe teritoriul statului român. Latura obiectivă a infracțiunii se realizează fie prin transmiterea de documente sau date, fie prin deținerea, fără drept, a unor astfel de documente sau date ce constituie secrete de stat. Transmiterea acestora trebuie făcută numai de către o putere sau organizație străină ori către agenți ai acestora. În cauză, cum s-a arătat, instanța a considerat faptele dovedite, dar şi-a întemeiat soluția pe probe neconcludente, menționînd expres filele 2, 4, 7 şi 8 din volumul 1 de urmărire penală. Or, adresa nr. 0002329/1078 din 5 august 1978 a U.M. 0920 Bucureşti reprezintă un act procedural prin care U.M. 0676 Bucureşti era sesizată în vederea efectuării de cercetări penale împotriva inculpatului pentru infracțiunile de trădare de patrie, dezertare şi refuzul înapoierii în țară, fără a constitui o probă conform art. 64 din Codul de procedură penală (fila 2 volumul 1 din dosarul de urmărire penală). Din adresa nr. 000595879 din aceeaşi dată a Direcției de paşapoarte, evidența

cetățenilor şi controlul trecerii frontierei rezulta doar că inculpatul nu a revenit în țară dupa 29 iulie 1978 (fila 4 din volumul I).

În articolul publicat la 10 august 1978 în ziarul International Herald Tribune se afirma, în esență, că inculpatul a dezertat şi a solicitat azil politic în Statele Unite ale Americii (filele 7 şi 8 din volumul I). Pe de altă parte, la domiciliul inculpatului nu au existat documente sau date ce constituie secrete de stat sau care să intereseze securitatea statului (volumul 2 şi filele 13 - 105 din volumul I). Ca atare, contrar celor menționate de instanța de judecată, faptele reținute în sarcina inculpatului nu sunt dovedite. Totodată, conform art. 8 alin. 2 din Legea nr. 23/1971 privind apărarea secretului de stat, persoana care a lucrat cu documente strict secrete de importanță deosebită nu poate pleca definitiv din țară decît după cel puțin trei ani de la data cînd a încetat să mai lucreze cu astfel de documente. Nedovedindu-se că inculpatul a săvîrşit infracțiunile de trădare sau trădare prin transmitere de secrete, împrejurarea că a plecat definitiv din țară fără respectarea termenului de 3 ani impus de art. 8 alin. 2, din Legea nr. 23/1971 poate atrage doar răspunderea sa administrativă ori disciplinară, materială sau civilă aşa cum se dispune în art. 59 alin. 2 din acelaşi act normativ.

Cu privire la infracțiunea de dezertare, prevăzută de art.332 alin. 1 din Codul penal.

Potrivit art. 337 din acelaşi cod, acțiunea penală pentru infracțiunea de dezertare se pune în mişcare numai la sesizarea comandantului. Totodată, conform art. 221 alin.2 din Codul de procedură penală, cînd, potrivit legii, punerea în mişcare a acțiunii penale se face numai la plîngerea prealabilă ori la sesizarea sau cu autorizarea organului prevăzut de lege, urmărirea penală nu poate începe în lipsa acestora. În sfîrşit, potrivit art. 225 din acelaşi cod, cînd legea prevede ca începerea urmăririi penale nu poate avea loc fără o sesizare specială, aceasta trebuie făcută în scris, semnată de către organul competent şi să cuprindă toate datele menționate în art. 222 alin. 2, respectiv: numele, prenumele, calitatea, domiciliul sau sediul petiționarului, descrierea faptei care formează obiectul plîngerii, indicarea făptuitorului dacă este cunoscut şi a mijloacelor de probă. În cauză, nu s-a dovedit că organul de urmărire penală a dispus începerea urmăririi penale cu îndeplinirea acestor cerințe legale. Astfel, atît referatul din 5 august 1978 cu propunerea de punere în mişcare a acțiunii penale, precum şi adresa nr. 00035641/1978 din 7 august 1978 de trimitere a acestuia Direcției Procuraturilor Militare sunt întocmite şi semnate de către colonelul Avădanei Ilie din cadrul Direcției cercetări penale a Departamentului Securității Statului (filele 6,9,11,12 şi 13 - volumul I). Or, colonelul Avădanei Ilie nu era şeful Direcției cercetări penale, iar inculpatul nu era subordonatul acestuia, ci îndeplinea "o funcție de mare răspundere în cadrul U.M. 0920

Bucureşti" (fila 9 volumul 1). În sfîrşit, şi adresa nr. 0002329/1978 din 5 august 1978 a U.M. 0920 Bucureşti nu îndeplineşte cerinţele impuse de dispoziţiile legale menţionate pentru a constitui sesizarea specială a comandantului privind începerea urmăririi penale împotriva inculpatului (fila 2 volumul 1). Astfel, aceasta nu cuprinde numele, prenumele şi calitatea persoanei care a emis-o, precum şi mijloacele de probă pe care se întemeiază sesizarea. Totodată, înscrisul reprezintă o copie confirmată de către organul de cercetare penală, respectiv colonelul Avădanei Ilie, iar la rubrica "Şeful unităţii" se face doar menţiunea "ss indescifrabil". Ca atare, în lipsa înscrisului oficial, nu se poate verifica dacă organul de cercetare penală a fost sesizat de către persoana competentă potrivit legii, respectiv comandantul unităţii.

Cu privire la infracţiunea de refuzul înapoierii în ţară.

Potrivit art.253 alin. 1 din Codul penal, în vigoare la data comiterii şi judecării faptei, infracţiunea de refuzul înapoierii în ţară constă în fapta cetăţeanului român care, avînd o însărcinare de stat sau de interes obştesc în străinătate, nu se întoarce în ţară la terminarea misiunii. Or, este de necontestat împrejurarea că la dosar nu există probe din care să rezulte că inculpatul a fost trimis în străinătate cu o însărcinare de stat sau de interes obştesc, unde şi în ce perioadă anume. Faţă de cele expuse, consider că, deşi sunt indicii că inculpatul, general-locotenent în cadrul Departamentului Securităţii Statului şi avînd acces la date şi informaţii ce constituiau secrete de stat, a absentat de la serviciu sau unitate mai mult de trei zile, a plecat şi solicitat azil politic într-o ţară occidentală unde, probabil, a fost anchetat de servicii străine de informaţii, vinovăţia nu este pe deplin dovedită, impunîndu-se stabilirea cu exactitate a activităţilor desfăşurate de acesta împreună cu o putere sau cu o organizaţie străină ori cu agenţi ai acestora, precum şi secretele de stat pe care le-a transmis. De asemenea, în cauză trebuie solicitat originalul adresei nr. 0002329/1978 din 5 august 1998 a U.M. 0920 Bucureşti şi ordinului de zi sau de deplasare prin care inculpatul a fost trimis în misiune în străinătate. Clarificarea aspectelor menţionate se poate realiza cu operativitate de instanţe printr-o cerere adresată Serviciului Român de Informaţii care a preluat şi arhivele fostului Departament al Securităţii Statului. Pentru aceste motive, cer admiterea recursului în anulare, casarea hotărîrii şi rejudecarea cauzei.

PROCUROR GENERAL Mircea Criste”

Reacţii după declararea recursului în anulare

În luna aprilie 1999, Ion Mihai Pacepa publica, în săptămînalul de limba română din New York “Lumea Liberă”, un articol intitulat "Este timpul ca şi România să devină stat de drept", unde saluta declaraţia Preşedintelui Emil

Constantinescu din 17 aprilie 1999 în care acesta a înfierat dualitatea politică față de Occident a predecesorilor săi la conducerea țării şi a anunțat solemn adeziunea regimului său la principiile politice, militare şi morale ale NATO. Pacepa afirma că prima măsură a autorităților române “care atestă că acea declarație a Preşedintelui țării începe să capete viață” este decizia Procurorului General Mircea Criste de a declanşa recursul pentru anularea condamnării sale la moarte. El spunea în articolul său că, din cauza politicii duplicitare a regimului Iliescu, România a devenit singura țară din fostul bloc sovietic în care “cei ce au ajutat lupta SUA şi NATO împotriva comunismului” continuă să fie etichetați "trădători." Potrivit lui Pacepa, guvernele occidentale, “care au decis de mult că cei care au trădat nazismul şi comunismul nu şi-au trădat țara, ci au ajutat-o”, privesc “cu stupoare” faptul că mulți din cei ce l-au trădat pe Ceauşescu şi politia lui nu au fost reabilitați.

La 13 mai 1999, ziarul “Ziua” a publicat un mesaj al lui Ion Mihai Pacepa intitulat *"O nouă eră în istoria României"*, în care fostul general de Securitate saluta demersul Procurorului General, Mircea Criste. El afirma că recursul “Pacepa” este un prim pas spre normalitate, această decizie afectînd pozitiv prestigiul internațional al României. Conform afirmațiilor lui Pacepa, reabilitarea victimelor comunismului se va izbi de rezistența disperată a foştilor ofițeri şi agenți ai Securității care “continuă să dețina poziții importante în viața politică, economică şi în aparatul de stat al țării”. Pacepa spune că acesta a fost de fapt motivul pentru care “Administrația SUA nu a putut să susțina integrarea României în NATO”. Pacepa a citat în acest sens, declarația consilierului adjunct pentru securitate națională al Casei Albe, Jim Steinberg: "Serviciile secrete româneşti sunt pline cu foşti ofițeri de securitate cărora nu li se pot încredința secrete NATO".

La lansarea "Cărții Negre a Securității" scrisă de Ion Mihai Pacepa, senatorul Constantin Ticu Dumitrescu a declarat că, atunci cînd a fost în Statele Unite, a fost întrebat de numeroşi congresmani americani de ce n-a fost anulată sentința de condamnare la moarte a lui Pacepa. “Trebuie să recunosc că n-am ştiut ce să le răspund. Cred astăzi, indiferent de vinovățiile pe care le-ar fi avut ofițerul de Securitate Pacepa pînă la gestul de mare curaj al demolării unei părți a Securității comuniste şi riscul pe care şi l-a asumat, că a sosit momentul grațierii sale. Preşedintele Constantinescu are şi dreptul şi datoria să o facă”, afirma Constantin Ticu Dumitrescu.

Directorul SIE, Cătălin Harnagea, declara, la 5 februarie 1999, pentru “Vocea Americii”, că va aviza favorabil toate cererile de achitare a sentințelor de condamnare la moarte formulate înainte de 1989, împotriva unor ofițeri ai Direcției de Informații Externe şi a unor diplomați români, care trăiesc la ora

actuală în Occident. Cătălin Harnagea a precizat că hotărîrea în sine privind astfel de cazuri aparține, însă, Justiției.

Şeful Serviciului Contraspionaj al lui Ceauşescu, colonelul (r) Paulian Păsărin declara, la 21 mai 1999, că Pacepa este vinovat de trădare deoarece “a comis fapta, a recunoscut că s-a pus în slujba unui serviciu de informații”. Potrivit lui Păsărin, proba principală care dovedeşte vinovăția acestuia este scrisoarea către Ceauşescu a preşedintelui american în care se spunea că “datele furnizate de generalul Pacepa statului american nu vor fi folosite împotriva statului român“. În opinia lui Păsărin Pacepa a fost condamnat “pe probe”.

“Presiunile” referitoare la cazul “Pacepa”

După demisia lui Virgil Măgureanu de la conducerea Serviciului Român de Informații, preşedintele PDSR Ion Iliescu declara, la 25 aprilie 1997, că demisia acestuia s-a datorat unor "presiuni politice foarte mari" şi a intervenției unor servicii străine care vor să se "strecoare" în serviciile române de informații. Iliescu a spus că, o dovadă în acest sens, ar fi atacurile la adresa lui Măgureanu ale lui Mihai Pacepa, "un trădător" care "s-a vîndut cui i-a oferit mai mulți bani". Ion Iliescu susținea că, în decembrie 1996, a avut o discuție cu Virgil Măgureanu, în care acesta a explicat că, după alegerile din noiembrie, are două variante: să-şi încheie mandatul - care urma să ia sfîrşit în toamna lui 1997 - sau să demisioneze imediat după prezentarea în Parlament a Raportului de activitate a SRI pe 1996.

La 30 aprilie 1997, Virgil Măgureanu a infirmat, în cadrul unei conferințe de presă, existența unor presiuni politice care să-l fi determinat să demisioneze. "Presiuni de ordin politic nu au existat nici din partea noii puteri" - a declarat directorul demisionar al SRI. Pe de altă parte, în fața plenului Parlamentului, Măgureanu a afirmat, în aceeaşi zi, că "au existat presiuni, unele de joasă speță", în acest sens, dar a precizat că decizia de a demisiona i-a aparținut, neavînd legătură cu aceste presiuni. Măgureanu a recunoscut că, totuşi, au fost făcute presiuni din exterior, dînd exemplu cazul Pacepa. Virgil Măgureanu a încheiat acest subiect, declarînd că "nu consideră că ceea ce s-a întîmplat e rezultatul şantajului sau presiunilor politice".

Sorin Roşca Stănescu şi Cornel Dumitrescu au publicat la 29 sep 1998 un volum intitulat "Autopsia-Demontarea unei înscenări securiste împotriva generalului Pacepa". Cartea cuprinde, în prima parte, relatarea activității în Securitate a generalului Pacepa, iar cea de-a doua, diverse documente, probe ale afirmațiilor din prima parte. Sorin Roşca Stănescu a declarat că cele 16 documente i-au fost înmînate în primăvara anului 1997 de către Virgil Măgureanu, care a încercat, în acelaşi timp, să-l convingă că gen. Pacepa este un

trădător. Considerînd că gen. Pacepa a adus "o contribuție uriaşă libertății românilor", S.R. Stănescu a afirmat că a depus o plîngere penală la Parchet împotriva lui Virgil Măgureanu, acuzîndu-l pe acesta de "atentat la siguranța națională". Prezent la eveniment, senatorul Constantin Ticu Dumitrescu a spus că a acceptat invitația pentru că există o legătură între carte şi legea propusă de el, a deconspirării dosarelor de Securitate, mai ales referitor la articolul 2 al legii, care propune deconspirarea membrilor SRI care au activat în Securitate.

Afacerile “Carlos Şacalul” şi “Hernu”

După revoluția din decembrie 1989, procurorii români au început cercetările în cazul Ilici Ramirez Sanchez, alias Carlos sau Şacalul (arestat în 1994 şi condamnat la închisoare pe viață) pe baza unui raport făcut de colonelul Sergiu Nica (decedat în 1995), care a confirmat pentru prima dată faptul că Nicolae Ceauşescu l-a angajat pe terorist pentru lichidarea lui Ion Mihai Pacepa şi a altor 30 de cadre ale Ministerului de Interne, toți condamnați la moarte, pentru trădare, întrucît fugiseră în Occident.

Parchetul Federal Elvețian a arestat patru persoane, care au fost implicate, în perioada 1979-1983, în activități teroriste întreprinse de grupul "Carlos". În urma cercetărilor, elvețienii au stabilit că teroristul Carlos ar fi putut fi autorul atentatului din 1982 asupra medicului Ion Şerban, fost căpitan de Securitate, şi a soției acestuia. Şerban a fost condamnat la moarte de autoritățile comuniste din România, în 1981, pentru trădare şi pentru refuz de întoarcere în țară, după ce a plecat într-o misiune în Elveția, pentru a preda Ambasadei române o serie de documente, care nu ar mai fi ajuns la destinație.

În ianuarie 1997, revista "L'Express" a publicat noi documente care îl acuză pe fostul ministru francez al Apărării, Charles Hernu, de spionaj în favoarea fostelor țări comuniste, în principal URSS, România şi Bulgaria. Hernu, un apropiat al preşedintelui François Mitterrand, a fost racolat în anii '50 de către KGB, fiind cunoscut sub numele conspirative de "Dinu" şi "André". "L'Express" a dat publicității un document datat 16 aprilie 1963, redactat în limba română şi transmis de KGB serviciilor române de informații de la acea vreme. Documentul descrie cariera lui "André", relațiile sale cu "legătura sa superioară" din Bulgaria, sumele care i s-au oferit pentru serviciile sale. KGB ordona românilor întreruperea realațiilor cu Hernu. "L'Express" consideră că Ioan Mihai Pacepa care a negat, într-un interviu acordat, în acelaşi an 1997, săptămînalului "L'Evenement de Jeudi", că l-ar cunoaşte pe Hernu sau că acesta ar fi lucrat pentru servicile române de informații, minte. Pacepa declara că dosarele KGB împortiva lui Hernu ar fi un fals al sovieticilor, pentru a intoxica Occidentul. Dosarele asupra activității lui Charles Hernu, vizînd perioada 1953-

1963, au fost predate, în 1992, servicilor franceze de informații de către Mihai Caraman. Prin această mişcare, noile servicii de informații din România voiau să facă dovadă de bunăvoință şi transparență. Preşedintele François Mitterrand a fost înştiințat, la vremea aceea, asupra activității de spionaj a lui Hernu, dar a decis să muşamalizeze afacerea, dat fiind că cel acuzat decedase între timp. "L'Express" avansa ideea că între Pacepa şi Caraman există o rivalitate, acesta din urmă fiind "inamicul şi rivalul din totdeauna" al lui Pacepa.

Daniel Voiculescu – MEDIAFAX DATABASE